

Daaben i deres Haand, som kæmpe for en Udvidelse af den kommunale Valgret. Jeg kommer dernæst til den anden Løstegning, som findes Sp. 2189—90 i Anmærkningerne, idet Ministeriet bemærker, at det er forbeholdt en senere Afgjørelse gennem Finantsloven, hvorvidt „disse“ Tilskud af Sorø Akademis Midler skulle betragtes som Gave eller som Laan. Det er altsaa maaske ikke nogen Gave, Pengene ere slet ikke borte, det er blot et Laan. Akademiet har anbragt sine Penge imod betryggende Prioritet i den smukke Bygning paa Kongens Nytorv, en af de bedste Pladser i hele Kjøbenhavn. Jeg frygter for, at det vil være en Sikkerhed omtrent som den, Niels Studenstrups Penge fik, da de bleve anbragte i den store Bygning paa Nytorv, de vare borte. Man maa erindre, at der her er Tale om uhyre Summer, der nu i en Række Aar ere tilflydte Theatret fra Akademiet, og med Hensyn til hvilke man har brugt den euphemistiske Form at sige, at det var tvivlsomt, om de skulde være Tilskud eller Laan. Den gamle Bygningsgjæld udgjør ikke mindre end 190,000 Rb. Dertil kommer nu efter Loven af 1870 en Sum af 220,000 Rb. og for det Kredite kommer denne store Overskridelse af 165,000 Rb. Sammenlægge vi disse Beløb, med Hensyn til hvilke det er uafgjort, om de skulle betragtes som Tilskud eller Gave, saa faae vi en net lille Sum af 575,000 Rb. Nu spørger jeg, om der er noget fornuftigt Menneske, der tror, at der kan være Tale om at lægge denne uhyre Gjæld over paa det ulykkelige Theater. Der vil vist ikke være Tvivl om, at Alt, hvad man har at gjøre nu i dette Finantsaar, da Bestemmelsen skal tages, er at slaa en lyk Streg over det Hele, og være glad over, at man dermed kan være færdig. Man kan jo nok sige, at en Del af dette Beløb, nemlig de 190,000 Rb., har Theatret dog hidtil forrentet, saa dette har dog haft Karakteren af et Laan, og der kunde altsaa være Spørgsmaal, om Theatret ikke vilde være i Stand til at forrente, om ikke det hele Beløb, saa i alt Fald en Del deraf. Man kunde yderligere sige, at Indtægterne dog nu ere stegne, ja endog saa temmelig betydelig stegne, det tvivler jeg ikke paa, men det er sikkert, at Udgifterne sandelig ogsaa ere stegne, og det just ikke i noget ringe Omfang. Dernæst maa man huske paa, at naar Theatret i en Række af Aar har bragt sig selv op til en saa god Status, saa skyldes dette for en væsentlig Del det klæffelige Tilskud, der har været tilfikkret det for 5 Aar, nemlig 50,000 Rb. aarlig. Der kan ikke være Tale om, at et saadant Tilskud yderligere vil blive bevilget, selv Regjeringen forudsætter jo, at det vil blive nedsat, og den kan være forberedt paa, at Finantsudvalget og Folkethinget vil nedsette det yderligere, end der allerede er bragt i Forslag. Hvis man vilde sige, at man for at tilvejebringe Renterne til Akademiet maatte gjøre dette Tilskud høiere end ellers, saa vilde dette jo

ikke være Andet, end at tage fra den ene Somme og lægge i den anden. Jeg tror derfor, at skal der virkelig være Tale om at falde disse uhyre Beløb for Laan, da vil det være af den Slags Laan, man kalder rentefri og uopsigelige, og jeg tror ikke, at disse ere meget forskellige fra, hvad man kalder en Gave. Jeg kommer nu til den tredje Løstegning, og den findes øverst paa Sp. 2189—90 i Anmærkningerne, hvor det hedder, at Resultatet vilde have stillet sig ganske anderledes uheldigt, hvis Ministeriet ikke i 1872 havde faaet indgaaet Kontrakt om Arbeidets Overtagelse i Entreprise. Jeg kommer herved til at tænke paa den Mand, som hang i Varde Galge, thi han blev trøstet med, at det vilde være gaaet ham langt værre, hvis han var kommen for Ribe Ret. Vi faae altsaa her at høre, at, hvis Ministeriet ikke havde indgaaet denne mageløse Kontrakt, hvorved alt Tab og Risiko blev kastet over paa Entreprenørerne, saa vilde det være gaaet langt værre, saa vilde Overskridelsen være bleven langt større; lad os saa gaa til Kapitulum og takke Guderne, det vil sige, lad os gaa i det kongelige Theater og takke den forrige Minister for den mageløse Maade, hvorpaa han har ledet hele denne Sag. Nu slippe vi dog med, at en Kreditedel af hele Summen er bleven udgivet som extraordinær Udgift; men hvis, som sagt, denne Kontrakt ikke var bleven indgaaet, saa stilles der os i Udsigt, at vi muligvis vilde være komne til at udrede to Kreditedele. Vi maa altsaa takke Gud for, at vi slippe med den ene Kreditedel. Der nævnes fremdeles, at denne Sag har været en mægtig Støtte for Industriens Fremme. Det forekommer mig, at denne Udtalelse ikke har videre paa sig, det vil ikke sige mere, end om man vilde anføre, at Pengene jo dog ere bleve i Landet; men det er et Argument, der ikke længere har nogen Betydning, den nyere Statsøkonomi bryder sig ikke derom. Selvfølgelig maa det jo erkendes, at Ministeriet har haft store Vanskeligheder at kæmpe med; det vilde være høist ubilligt at negte det, og navnlig har det været en overordentlig stor Vanskelighed, at Bygningskommissionen, som skulde være Ministeriets nærmeste Raadgiver, led af en saa paafaldende Svagelighed, saaledes at dens Medlemmer døde, den ene efter den anden. Desuden har der ogsaa været en vis Selvraadighed hos Arkitekterne og forskellige Andre, og fra Først af var der en overordentlig stor Vanskelighed tilstede, som i Grunden har virket under hele Arbeidets Gang, den nemlig, at den Plan, som blev godkjendt og valgt, ikke kunde udføres for den bevilgede Sum. Fra Først af var det umiskjendeligt, og det blev ogsaa den Gang udtalt, at denne smukke Plan, som forøvrigt tiltalte saa meget, havde den Svæb, at den ikke kunde udføres for den bevilgede Sum. Ganske vist var denne Plan bleven godkjendt som den bedste af det Bestemelsesudvalg, hvem denne Mynd-